

Nr 325.

Av herr **Runefors**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 241, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt.

Med anledning av Kungl. Maj:ts nådiga proposition nr 241 med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt tillåter jag mig att anföra följande:

Frågan, huruvida för den skattskyldige uppkommen vinst eller merinkomst har sin grund i det av nuvarande krigstillståndet framkallade läget eller icke, är enligt sakens egen natur synnerligen svår att med säkerhet avgöra. Att i själva verket de stora merinkomster, vilka för många skattepliktiga uppkommit efter krigsutbrottet, i de allra flesta fall mera eller mindre direkt kunna härledas från det av krigstillståndet framkallade läget synes mig uppenbart. Huru vill man eljest förklara att på sätt som skett en synnerlig stor inkomstökning kunnat konstateras på så många olika områden och för så många personer i olika ställning. Granskar man emellertid utfallet av nästföregående års taxeringar till krigskonjunkturskatt, så finner man att enligt från tillförlitligt håll erhållna siffror skillnaden emellan sammanlagda beloppen av den s. k. matematiska merinkomsten av ifrågakommande inkomstkällor och summan av den s. k. beskattningsbara merinkomstens belopp är högst betydande. För hela riket lär den s. k. matematiska merinkomsten uppgå till ett belopp av 12,954,094 kronor 10 öre, under det den s. k. beskattningsbara merinkomsten stannat vid summan 6,479,324 kronor 50 öre. Och av sist-

nämnda merinkomst lära belopp om tillhopa cirka 2 miljoner kronor vara genom klagomål underkastade kungl. kammarrättens prövning. Då man tager detta i betraktande kan man icke värja sig för den tanken att i många fall skattelagen, sådan den varit och tillämpats, träffat ojämnt och medfört orättvisor.

Om man då begrundar, huru man skall kunna i dessa avseenden skipa mera rättvisa, så stannar man till sist vid tanken att låta all merinkomst, utan hänsyn till inkomstkällans beskaffenhet beskattas. Och denna tanke kan enligt mitt förmenande icke verka avskräckande. Staten behöver just nu betydligt större skatter än vanligt. När då samtidigt inträffar att årsinkomsterna för ett rätt avsevärt antal medborgare betydligt stigit, ligger rätt nära till hands att söka genom en viss tilläggsskatt på ökningen — merinkomsten — uttaga en del av den merskatt staten behöver. Och nog måste av den skattebetalare, som sett sina inkomster *ökade*, med mera jämnmod bäras en tilläggsskatt på *ökningen* än en extra tilläggsskatt skulle mottagas av den skattedragande, som icke lyckliggjorts med någon inkomstökning, men ändå måste vidkännas betydligt ökade levnadsomkostnader. Skattens uträknande och påförande bliver med en sådan beräkningsgrund högst betydligt förenklad samtidigt som skatteresultatet skulle betydligt ökas, vilket ju under förhandenvarande förhållanden vore synnerligen välkommet.

Den nu gällande skattelagen föreskriver som villkor för skattskyldighet bland annat att den skattskyldige för året taxeras till inkomst- och förmögenhetsskatt för inkomst av minst 10,000 kronor. Uti förra årets kungl. proposition hade detta belopp föreslagits till 15,000 kronor, men riksdagen bestämde gränsen till 10,000 kronor. Det är därför märkligt, att Kungl. Maj:t i år föreslår gränsen till endast 8,000 kronors taxerat belopp. Mig synes emellertid, särskilt om man skall låta all merinkomst på detta sätt beskattas, lämpligare att låta gränsen gå vid 10,000 kronor taxerat belopp.

Det synes mig som en förbättring, att årets kungl. proposition föreskrivit att, om summan av skattskyldigs beskattningsbara merinkomster av samtliga inkomstkällor icke uppgår till 2,000 kronor, taxering icke skulle äga rum. Nu gällande skattelag bestämmer denna summa till 1,000 kronor.

Däremot anser jag icke fog förefinnas för den förändring, att numera icke, såsom uti gällande skattelag, den matematiska merinkomsten skulle beräknas till det belopp, varmed taxeringen överstiger medeltalet av taxeringarna åren 1913 och 1914, utan att därvid jämförelse skulle ske med den under *ettdera* av sagda år *högst* beräknade inkomsten. Detta skulle

ju för de allra flesta skattskyldiga medföra en minskning av skatten, och denna minskning skulle därtill fullkomligt slumpvis kunna uppgå till betydande belopp även för dem, som äro mest skattekraftiga. Gällande förordning synes därför vara att ur flera synpunkter föredraga i fråga om denna detalj.

Att skattesatserna bestämmas efter stigande skala är ju rätt och naturligt. Skall all merinkomst medtagas, torde dock skalan böra mildras i fråga om de lägre merinkomsterna. I stället kan skalan något ökas i fråga om de högre. Är det tydligt, att den skattskyldige, som skattar för 320,000 kronor merinkomst, bör betala skatt med högre procent än den, som skattar för 100,000 kronor, så borde det vara lika tydligt, att den, som förtjänat 1,000,000 kronor bör skatta efter högre procent än den, som förtjänat 320,000 kronor i merinkomst.

Då jag nu framlägger förslag till ändring av kungl. propositionen nr 241, är det ju tydligt, att fel kunna hava insmugit sig vid förslagets utformning och jag hemställer därför, att bevillningsutskottet måtte vidtaga de ändringar uti förslaget, vilka må anses nödiga.

Skatten bör, om den lägges så, som jag föreslår, kallas krigstidsskatt.

Jag föreslår alltså,

att riksdagen måtte antaga här bifogade förordning om krigstidsskatt.

Stockholm den 16 maj 1916.

Enok Runefors.

Förslag till förordning om krigstidsskatt.

1 §.

Under återstående tiden för nuvarande krigstillstånd skall, enligt bestämmelserna i denna förordning, till staten erläggas en särskild skatt,

avsedd att utgå för den ökade inkomst, någon haft under tiden för krigstillståndet.

Denna skatt benämnes *krigstidsskatt*, och äger taxering därtill rum år 1916 och sedermera årligen till och med året efter det, under vilket genom nådig kungörelse tillkännagivits, att krigstillståndet skall anses hava upphört.

2 §.

För skattskyldighet förutsättes:

a) att den skattskyldige för året taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt för ett taxerat belopp av minst 10,000 kronor;

b) att däri ingående inkomst överstiger medeltalet av de inkomster, som taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1913 och 1914; samt

c) att därjämte, vad angår inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag, bolagets för året till inkomstskatt taxerade inkomst överstiger dels 5 procent av bolagets kapital, sådant det vid årets taxering beräknats, dels ock, beräknad i procent av kapitalet (inkomstprocenten), medeltalet av de vid taxeringarna åren 1913 och 1914 uträknade inkomstprocenterna.

3 §.

Till grund för taxering till krigstidsskatt lägges det belopp, varmed i årets taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt ingående inkomst överstiger medeltalet av de i taxeringarna till sådan skatt åren 1913 och 1914 ingående inkomster.

Detta belopp kallas i denna förordning *merinkomst*.

4 §.

Om merinkomsten icke uppgår till 2,000 kronor äger taxering icke rum.

Slutar beloppet därav icke å jämna hundratal kronor, avjämnas det samma till närmast lägre fulla hundratal kronor.

5 §.

Krigstidsskatt beräknas enligt denna

T a r i f f.

Taxerad merinkomst.	Procenttal.	Skattebelopp.	Ökning för varje fullt hundratal kronor, som faller mellan de i kol. 1 angivna inkomst- beloppen.
Kronor.		Kronor.	Kronor.
2,000	4	80	6
4,000	5	200	8
6,000	6	360	10
8,000	7	560	12
10,000	8	800	14
12,000	9	1,080	16
14,000	10	1,400	18
16,000	11	1,760	20
18,000	12	2,160	22
20,000	13	2,600	15
40,000	14	5,600	16
80,000	15	12,000	17
160,000	16	25,600	19
240,000	17	40,800	21
320,000	18	57,600	23
400,000	19	76,000	24
500,000	20	100,000	26
600,000	21	126,000	28
700,000	22	154,000	30
800,000	23	184,000	32
900,000	24	216,000	34
1,000,000	—	—	—

För merinkomst, som uppgår till 1,000,000 kronor eller däröver, utgör skatten 25 kronor för varje fulla 100 kronor.

6 §.

Om på grund av efterbeskattning för något av åren 1913 och 1914 skattskyldig påförts särskild inkomst- och förmögenhetsskatt, skall vid beräkningen av merinkomsten så anses, som hade det efterbeskattade beloppet blivit i vanlig ordning till beskattning upptaget.

7 §.

Är fråga om äkta makar, som var för sig taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt, skall till grund för beräkning av inkomst och taxerat belopp i varje fall läggas makarnas sammanräknade inkomst och taxerade belopp. Skola båda makarna erlägga krigstidsskatt, skall följaktligen skatten beräknas å makarnas sammanlagda merinkomst, men till utgörande fördelas mellan makarna i förhållande till varderas särskilda merinkomst.

8 §.

Har skattskyldig icke under någotdera av åren 1913 och 1914 varit till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerad för inkomst, anses den under löpande året till sådan skatt taxerade inkomsten till två tredjedelar av sitt belopp såsom merinkomst.

9 §.

Krigstidsskatten uppbäres, där ej Konungen för särskild ort annorledes förordnar, i sammanhang med övriga för året debiterade kronoutskylder.

10 §.

Skattskyldig taxeras till krigstidsskatt å den ort, där han under året taxerats till inkomst- och förmögenhetsskatt.

11 §.

Bestämmelserna i 24 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt skola äga tillämpning även i fråga om krigstidsskatt.

12 §.

Taxering enligt denna förordning verkställas av årets prövningsnämnd.

13 §.

Konungens befallningshavande åligger att, på grund av de till taxeringarna för inkomst- och förmögenhetsskatt hörande handlingar och de i 17 § omförmälda uppgifter, till ledning för prövningsnämndens arbete upprätta en längd över de i länet med hänsyn till merinkomst ifrågakommande skattskyldiga.

I denna längd, som kallas krigstidsskattelängd och för vilken formulär fastställas av Konungen, upptagas för varje skattskyldig hans namn, för året till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp, åren 1913 och 1914 samt löpande året till sådan skatt taxerad inkomst, merinkomst samt uträknad skatt. För inländskt aktiebolag och solidariskt bankbolag angivas därjämte bolagets kapital- och inkomstprocent enligt taxeringarna såväl det löpande året som åren 1913 och 1914.

14 §.

Vid prövningsnämndens sammanträde skola av Konungens befallningshavande tillhandahållas krigstidsskattelängden ävensom taxeringslängder, angivande jämväl av prövningsnämnden beslutade ändringar, och övriga handlingar, som för taxeringens verkställande må erfordras.

15 §.

Har skattskyldig under år 1913 eller år 1914 varit till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerad å ort inom annat län än det, inom vilket han skall taxeras till krigstidsskatt, eller har skattskyldig förut blivit till krigstidsskatt taxerad i annat län än det, inom vilket han skall det löpande året till sådan skatt taxeras, åligger det Konungens vederbörande befallningshavande att, då framställning därom göres, till Konungens befallningshavande i det län, där taxering skall ske, översända för taxeringen erforderliga deklarationer, utdrag av taxeringslängderna och krigstidsskattelängden samt övriga handlingar angående den skattskyldiges taxering.

16 §.

Vid prövningsnämndens sammanträde föres särskilt protokoll angående taxeringen till krigstidsskatt, börande protokollet justeras inför nämnden och justeringen bestyrkas genom å protokollet tecknat intyg av två ledamöter. Kan justeringen ej ske vid nämndens sammanträde, må densamma äga rum senast åtta dagar därefter inför ordföranden och två av nämnden därtill utsedda ledamöter i närvaro jämväl av kronans ombud.

Nämndens beslut i fråga om den taxerade merinkomsten och uträknad skatt antecknas för varje skattskyldig i härför avsedda kolumner i krigstidsskattelängden.

Sedan taxeringen avslutats, underskrives längden av nämndens ordförande och minst två ledamöter.

Anteckningarna i längden verkställas och protokollet föres av den eller de personer, som Konungens befallningshavande därtill förordnat.

Genom Konungens befallningshavandes försorg skall till envar skattskyldig översändas underrättelse om taxeringen genom utdrag av längden, i vad honom angår, försett med besvärshänvisning.

Sådan underrättelse skall i rekommenderat brev med allmänna posten kostnadsfritt tillsändas den skattskyldige under hans i senast avlämnade deklaration uppgivna adress, där ej annan adress senare blivit av honom uppgiven, och skall brevet vara till posten avlämnat sist fjorton dagar efter nämndens sammanträde.

17 §.

Skattskyldig eller den som i hans ställe är enligt 9 § förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering uppgiftspliktig åligger att på anmaning av Konungens befallningshavande och inom i anmaningen förelagd tid meddela upplysningar till ledning för taxeringen till krigstidsskatt såvitt honom rör, envar i övrigt obetaget att meddela upplysningar som kunna tjäna till ledning vid hans taxering; och skall i fråga om sådan anmaning, vad i 15 § 1 mom. förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering stadgas om anmaning, som utfärdas av kronans ombud hos prövningsnämnd, äga motsvarande tillämpning.

Hörsammas icke anmaning, förloras rätten att överklaga taxeringen, och vare därjämte den anmanade förfallen till böter, svarande mot en tiondedel av den krigstidsskatt, som påföres den skattskyldige. Visas giltig ursäkt för underlåtenhet härutinnan, äger stadgad påföljd icke rum.

Har någon i meddelad upplysning mot bättre vetande uteslutit eller till för lågt belopp upptagit inkomst, vare påföljd som i 20 § nyssberörda förordning sägs.

18 §.

Till ersättande av kostnaderna för det arbete för taxeringen till krigstidsskatt, som skall genom Konungens befallningshavandes försorg utföras, samt övriga av taxeringsarbetet föranledda kostnader har prövningsnämnden att efter förslag av Konungens befallningshavande anvisa erforderliga medel.

Omformälda ersättningar ävensom gottgörelse, motsvarande landskamrerares tjänstgöringspenningar, till den, vilken i anledning av landskamrerare för arbete med krigstidsskattetaxeringen beviljad ledighet från vissa tjänstegöromål förordnas att samma göromål förrätta, avföras å anslaget till kostnader för taxering till skatt å inkomst och förmögenhet.

19 §.

Inom femton dagar efter prövningsnämndens sista sammanträde skola, utom vad Stockholms stad angår, utdrag av krigstidsskattelängden, summerade i avseende å den av nämnden uträknade skatten, översändas till vederbörande häradsskrivare och magistrat för debiterings verkställande.

Efter slutad debitering av skatten åligger det häradsskrivaren och magistraten att till Konungens befallningshavande återställa utdragen.

Krigstidsskattelängden skall biläggas kronoräkenskaperna för året.

20 §.

Om besvär över taxering till krigstidsskatt gäller vad om besvär över prövningsnämnds beslut eljest är stadgat.

21 §.

Därest efter anförda besvär över prövningsnämnds eller kammarrättens beslut taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt ändras eller bliver någon åsatt för år, då taxering till krigstidsskatt ägt rum, skall samtidigt vidtagas den ändring i taxeringen till krigstidsskatt eller verkställas den taxering till sådan skatt, som därav må föranledas.

Det åligger Konungens befallningshavande att vid insändande till kammarrätten av besvär rörande taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt i förekommande fall foga utdrag av krigstidsskattelängden.

22 §.

Om någon på grund av efterbeskattning påföres särskild inkomst- och förmögenhetsskatt, skall, om efterbeskattningen därtill föranleder, krigstidsskatt särskilt påföras honom till behörigt belopp.

Sådan skattepåföring sker i sammanhang med efterbeskattningen till inkomst- och förmögenhetsskatt och verkställs av samma myndighet.

Om klagan över sådan skattepåföring gäller vad som stadgas om överklagande av taxering till inkomst- och förmögenhetsskatt.

Har den skattskyldige avlidit, gäller i fråga om påföring av krigstidsskatt enligt denna §, vad i 22 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt för motsvarande fall stadgas.

23 §.

Bestämmelserna i 23 § 1 och 3 mom., 56 §, 59 § 2 mom. samt 60 och 61 §§ förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering skola i tillämpliga delar gälla jämväl i fråga om taxering till krigstidsskatt.

24 §.

Därest kammarrätten vid prövning av anmärkning, som framställts av dess revisionsavdelning, finner att krigstidsskatt till följd av skrivfel, felaktig uträkning eller förbiseende icke påförts eller påförts till lägre belopp än som vederbort, äger kammarrätten, efter vederbörandes hörande, vidtaga erforderlig rättelse i skattepåföringen; skolande till ledning vid här omförmälda granskning samtliga till grund för taxering enligt denna förordning liggande deklarations- och andra handlingar, vilka icke bilagts anförda besvär, i förseglade konvolut åtfölja kronoräkenskaperna vid deras insändande till kammarrätten.

25 §.

Sammandrag av krigstidsskattelängderna, angivande för varje fögderi och stad påfordr krigstidsskatt, skall i enlighet med formulär, som fastställs av statskontoret, genom Konungens befallningshavandes försorg

upprättas och till statskontoret insändas senast den 31 december, dock att för Stockholm därmed må anstå till slutet av februari påföljande år.

Så snart de till statskontoret inkomna sammandragen hunnit därstädes granskas, skall ett generalsammandrag för hela riket inom statskontoret upprättas samt genom detta verks försorg utgivas från trycket och utdelas med allmänna tidningarna.

26 §.

Krigstidsskatten redovisas såsom inkomst i kronoräkenskaperna för det år, under vilket taxeringen därtill ägt rum.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Genom densamma upphäves förordningen om krigskonjunkturskatt den 11 juni 1915.
